

Optimalizace bezpečnosti a životnosti existujících mostů

Stanovení hloubky karbonatce v čase t

1. Zadání

Předložený výpočetní produkt je aplikací teoretických postupů popsané v navrhované certifikované metodice.

Karbonatace je chemický proces, jehož důsledkem je koroze výztuže v betonu. Při tomto procesu dochází k reakci složek v betonu s CO_2 obsaženým ve vzduchu. Důsledek tohoto jevu je snižování PH „ochranné“ vrstvy výztuže, až dojde k její neutralizaci ($\text{PH} < 9$), tj. k depasivaci, a může nastat koroze. Pro stanovení hloubky karbonatce d_c v čase t je nutné znát relativní vlhkost vzduchu v místě konstrukce RH_{real} , dobu ošetřování betonu t_0 , typ použitého cementu, ekvivalentní vodní součinitel w/c_{eqv} , pravděpodobnost rozdělení směru větru za deště p_{SR} a počet dní v roce, kdy je úhrn srážek vyšší než 2.5 mm.

*Pozn.: Výsledky jsou značeny **oranžově** a **modře** jsou hodnoty, které lze měnit.*

2. Analýza

Hodnocení trvanlivosti je založeno na porovnání krycí vrstvy výztuže c a hloubky karbonatce $d_c(t)$. Tento vztah vyjadřuje rovnice mezního stavu pro depasivaci výztuže:

$$c_{\text{min}} - d_c(t) \geq 0 \quad (1)$$

3. Hloubka karbonatce

Hloubka karbonatce $d_c(t)$ se stanoví ze vztahu:

$$d_c(t) = \sqrt{2 \cdot k_e \cdot k_c \cdot [\gamma_R \cdot (k_t R_{\text{ACC},0}^{-1} + \varepsilon_t)] \cdot C_{\text{CO}_2,\text{S}} \cdot \sqrt{t} \cdot W(t)} \quad (2)$$

Hloubka karbonatce $d_c(t)$ je závislá na funkci vlhkosti prostředí k_e , ošetřování betonu k_c , odolnosti betonu proti karbonataci $R_{\text{ACC},0}^{-1}$, odchylce odolnosti ε_t , koncentraci CO_2 v okolním prostředí $C_{\text{CO}_2,\text{S}}$, čase t a lokálním klimatickým podmínkám $W(t)$. γ_R je dílčí součinitel pro odolnost betonu.

3.1. Koeficient vlhkosti prostředí k_{ed}

Koeficient vlhkosti prostředí značí poměr mezi relativní vlhkostí vzduchu v místě konstrukce RH_{real} (lze zjistit z údajů nejbližší meteorologické stanice) a referenční relativní vlhkostí RH_{ref} (laboratorně zjištěná hodnota 65 % při teplotě 20 °C).

$$k_{ed} = \left(\frac{1 - \left(\frac{RH_{real}}{100 \cdot Y_{RH}} \right)^{f_e}}{1 - \left(\frac{RH_{ref}}{100} \right)^{f_e}} \right)^{g_e} \quad k_{ed} = 0.942 \quad (3)$$

Koeficienty t_e a g_e jsou empiricky získané konstanty a g_{RH} je dílčí součinitel pro relativní vlhkost

$$RH_{real} = 60 \%$$

$$RH_{ref} = 65 \%$$

$$g_e = 2.5$$

$$g_{RH} = 1.3$$

$$f_e = 5$$

3.2. Koeficient ošetřování betonu k_c

Koeficient ošetřování betonu k_c vyjadřuje vliv délky ošetřování povrchu konstrukce t_0 před vystavením účinkům okolního prostředí. Dále je závislý na regresním koeficientu (náhodné veličině) b_c , který je ve výpočtu uvážen průměrnou hodnotou.

$$k_c = \left(\frac{t_0}{7} \right)^{b_c} \quad k_c = 3.014 \quad (4)$$
$$t_0 = 1 \text{ den} \quad b_c = -0.567$$

3.3. Dílčí součinitel pro odolnost betonu g_R

$$g_R = 1.5$$

3.4. Regresní parametr k_t

$$k_t = 1.25$$

3.5. Odolnost betonu proti karbonataci $R_{ACC,0}^{-1}$

V laboratorních podmínkách ($T_{ref} = 20 \text{ °C}$, $RH_{ref} = 65 \%$) byly pro jednotlivé druhy cementů a různé vodní součinitele stanoveny hodnoty odolnosti betonu proti karbonataci $R_{ACC,0}^{-1}$ [(mm²/rok)/(kg/m³)], které jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1. Odolnost betonu proti karbonataci $R_{ACC,0}^{-1}$ [(mm²/rok)/(kg/m³)]

Druh cementu	Průměrné hodnoty $R_{ACC,0}^{-1}$ v (mm ² /rok) / (kg/m ³)					
	w/c_{eqv}^1					
	0.35	0.4	0.45	0.5	0.55	0.6
CEM I 42,5 R	- ²	978	1640	2145	3091	4226
CEM I 42,5 R + FA ($k = 0,5$)	- ²	95	599	757	2050	2618
CEM I 42,5 R + SF ($k = 2,0$)	1104	1735	- ²	- ²	5203	- ²
CEM III/B 42,5	- ²	2618	5330	8389	13970	25229

¹ Ekvivalentní vodní součinitel s uvážením vlivu popílku (FA) a křemičitého prachu součiniteli k . Uvažované objemy: FA – 22 % váhy cementu, SF – 5 % váhy cementu.
² data nejsou k dispozici.

Pozn.: pro další výpočet je nutné zvolit správnou hodnotu z tabulky 1. $R_{ACC,0}^{-1} = 4226$

3.6. Možná odchylka od laboratorních hodnot e_t

$$e_t = 315.5 \text{ (mm}^2\text{/rok)/(kg/m}^3\text{)}$$

3.7. Koncentrace CO₂ v okolním prostředí $C_{CO2,S}$

$$C_{CO2,S} = 0.00082 \text{ kg/m}^3$$

3.8. Čas t

Čas mezi počátkem provozu konstrukce ($t = 0$) a požadovanou dobou, pro kterou je nutné zjistit karbonataci.

Pozn.: čas se zadává v rocích.

$$t = 30 \text{ roků}$$

3.9. Parametr popisující lokální klimatické podmínky $W(t)$

Parametr $W(t)$ je závislý na poměru referenčního času t_1 a času t , pro který se zjišťuje hloubka karbonatace. Dále závisí na pravděpodobnosti rozdělení směru větru za deště p_{SR} , deštivých dnech ToW a exponentu regrese b_w .

$$W(t) = \left(\frac{t_1}{t}\right)^{\frac{(p_{SR} \cdot ToW)^{b_w}}{2}} \quad W(t) = 0.746 \quad (5)$$

3.9.1. Referenční čas - konstanta.

$$t_1 = 0.0767 \text{ roku}$$

3.9.2. Čas t , pro který se zjišťuje hloubka karbonatace (stejný jako v bodě 2.8).

$$t = 30 \text{ roků}$$

3.9.3. V případě, že se konstrukce nachází v interiéru (nepřijde do kontaktu s vodou) je pravděpodobnost rozdělení směru větru za deště $p_{SR} = 0$ a pro vododorovné konstrukce v exteriéru je $p_{SR} = 1$. Pro všechny ostatní případy se musí p_{SR} zjistit z dat nejbližší meteorologické stanice.

$$p_{SR} = 0.1$$

3.9.4. ToW - počet dní za rok, kdy přesáhnou denní srážky 2.5 mm.

$$ToW = \frac{\text{počet dní se srážkami } h_{Nd} \geq 2.5 \text{ mm za rok}}{365} \quad (6)$$

$$\text{počet dní s } h_{Nd} \geq 2.5 \text{ mm} = 20 \text{ dní} \quad ToW = 0.055 \text{ roku}$$

3.9.5. Exponent regrese b_w je náhodná veličina s normálním rozdělením, průměrem 0.446 a směrodatnou odchylkou 0.163. Pro zjednodušení výpočtu bude nadále uvažován pouze její průměr 0.446.

$$b_{w,d} = 0.446$$

3.10. Hloubka karbonatace $d_c(t)$

Již by měly být navrženy všechny potřebné parametry a podle vzorce (2) je hloubka

$$= 25.6 \text{ mm.}$$

4. Depasivace

K depasivaci dojde, nebude-li splněna podmínka z rovnice (1), kde c_{min} závisí na navržené tloušťce krytí c_{nom} a možné odchylce tloušťky krytí Dc_{dev} .

$$c_{min} = c_{nom} - \Delta c_{dev} \quad (7)$$

$$c_{nom} = 40 \text{ mm} \quad Dc_{dev} = 10 \text{ mm}$$

$$c_{min} = 30 \text{ mm}$$

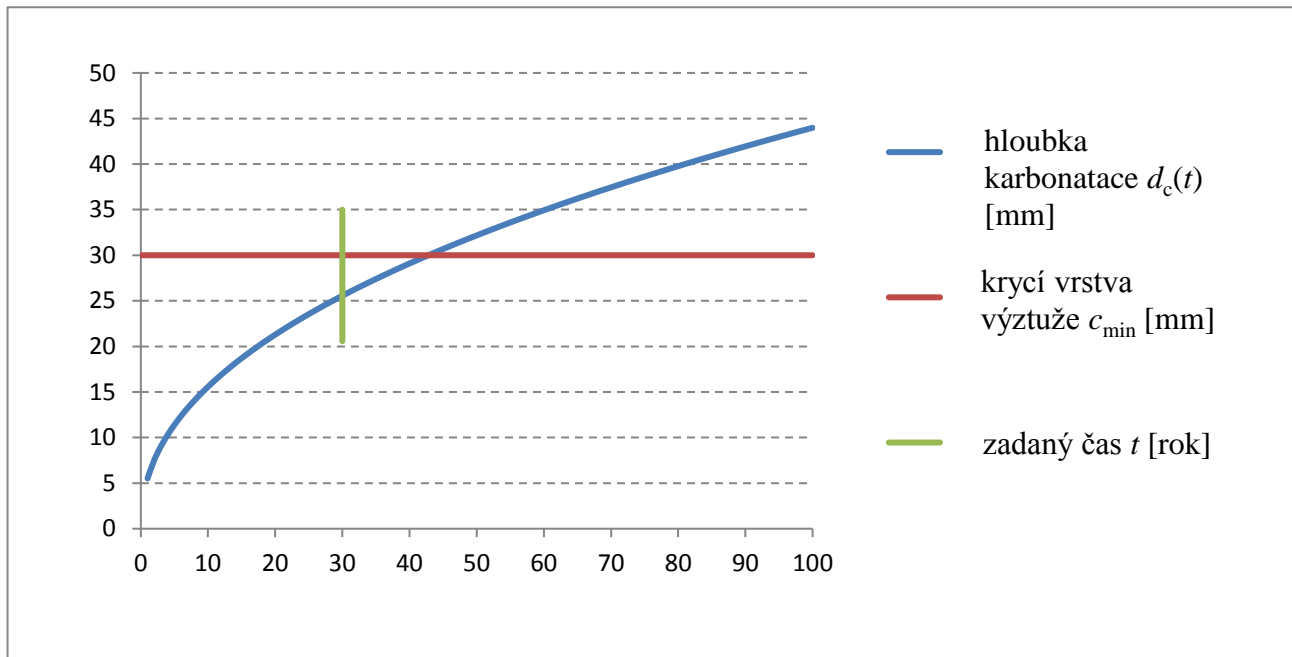
4.1. Mezní stav depasivace

$$c_{min} - d_c(t) \geq 0 \quad (8)$$

$$c_{min} = 30 \text{ mm} \quad d_c(t) = 25.56 \text{ mm.}$$

$$c_{min} - d_c(t) = 4.4 \text{ mm} \quad \text{VYHOVUJE}$$

Graf 1. Závislost hloubky karbonatace $d_c(t)$ a tloušťky krytí $c_{\min}$ na čase t

5. Závěr

$t =$ 30 roků vychází hloubka karbonatace $d_c(t)$ 25.6 mm. Pro tloušťku krycí vrstvy betonu $c_{\min}$ 30 mm

VYHOVUJE